

COVID-19

HAWAII STATE DEPARTMENT OF HEALTH

'ILO MO TALANOA KI HO'O NGAHI FETU'UTAKI VAOFI

Ko e tokotaha **fetu'utaki vaofi** ko ha tokotaha ia kuo ne ma'u 'a e COVID-19, neongo aipe 'a e tu'unga 'o 'ene huhu malu'i.

Ta'ofi leva 'i ha 'aho kakato 'e 10 pea ke muimui ki he [Fakahinohino Ki Hono Fakamavahe'i mo Malu'i](#). 'Oku kei lau pē ha taha ko ha tokotaha fetu'utaki vāofi neongo pe na'e faka'aonga'i 'e ha tokotaha pe fakatou'osi ha me'a malu'i.

Ngaahi Fakamatala Kehe

'Oku lava ke takiekina 'e ha ngaahi mo'oni'i me'a lahi 'a e fakatu'utamaki 'o e feohi vaofi 'a ha taha ki he COVID-19, kau ai 'a e fuoloa 'o 'enau fetaulaki mo feohi vaofi ki he tokotaha puke 'i he COVID-19; 'aia na'e fetu'utaki ai mo kinautolu (hange ko 'eni, 'i fale pe 'i tu'a); tu'unga 'o e huhu malu'i; tu'unga mahaki kimu'a 'i he COVID-19; mo hono faka'aonga'i 'o e me'afua malu'i fakatautaha (hange ko hono faka'aonga'i 'o e me'a malu'i).

'I hono faka'aonga'i totonu ma'u pe 'o e ngaahi me'a malu'i, 'e lava ke malu'i 'e he kakai 'a kinautolu pea mo e ni'ihi kehe pea fakasi'isi'i 'a 'enau malava ke puke 'i he COVID-19.

'Ai ha Lisi 'o e Ngaahi Fetu'utaki Vāofi ke Tala kiate kinautolu

- Ko hai 'oku nofo mo koe?
- Ko hai na'a ke feohi vaohi mo ia 'i ho'o kainga?
- Na'a ke 'alu ki he ngaue pe ako?
- Na'a ke feohi mo ha kakai kehe kimui ni?
 - Na'a ke ma'u me'atokoni mo e/pe inu 'i ha falekai, pa, pe ha to e fokotu'u kehe?
 - Na'a ke fakamalohisino mo ha ni'ihi kehe pe 'alu ki ha fale va'inga pe fale fakamalohisino?
 - Na'a ke tokanga'i homou fāmīlī pe kaungāme'á 'i homou 'apī pe ko ho'o 'a'ahi ki ho fāmīlī pe kaungāme'á 'i honau 'apī?
 - Na'a ke 'alu ki ha paati fakafiefia pe ha to e fakataha fakasōsiale pe fakangāue kehe?
- Na'a ke 'alu ki ha ngaahi 'apoinimeni fakatautaha (hange ko e, fale ngaahi 'ulu, fale kosi 'ulu, toketa, toketa nifo)?
- Na'a ke heka 'i ha me'alele fakataha mo ha kakai kehe pe ko ha me'alele ma'ae kakai?
- Na'a ke 'i ha ouau pe feitu'u faktaha'anga lotu (hange ko e falelotu)?

Fakahā ki he Kakai Kuo ke Feohi mo Kinautolu Na'a Kuo Nau Fetaulaki mo e COVID-19

Te ke lava 'o telefoni, tohi fekau, tohi fekau 'i he ope pe 'imeili ki ho'o ngaahi fetu'utaki vāofi (contacts) Tala kiate kinautolu. Kapau 'e fiema'u, ngaue'aki 'a e uepisaiti [Tell Your Contacts](#) (Tala Ki Ho Maheni) ke 'imeili pe tohi fekau ai ki ho ngaahi fetu'utaki vāofi 'o 'ikai 'ilo ha taha kiai.

Tala ki ho Ngaahi Fetu'utaki Vāofi

"Mālō e lelei, 'Oku ou fie talanoa atu kau ki ha me'a mahu'inga. 'Oku ai hao ki'i taimi ke ta talanoa fakaekitaua pē? Na'a ku sivi 'o positivi 'i he COVID-19 'i he ('ahó). Na'á ta feohi fakataha 'i he ('ahó), pea na'á ku loto keke 'ilo'i koe'uhí ke sivi ko e ke malu'i ho fāmīlī mo e ni'ihi kehé. Neongo 'a e tu'unga 'o e 'osi huhu malu'i, totonu pe ke fakamavahe'i ko e mei ha to e taha 'i ha taimi 'oku ke ma'u ai 'a e COVID-19. 'Oku totonu ke fakamavahe'i ko e kapau 'oku ke puke pe mahamahalo'i 'oku ke ma'u 'a e COVID-19 neongo 'oku te'eki ma'u 'a e ola ho'o sivi. Koloa keke nofo 'i 'api 'i ha 'aho 'e 5, tui ma'u pe ha me'a malu'i 'oku hao lelei 'i ha 'aho kakato 'e 10 'i he taimi 'oku 'iai ha kakai kehe, fakatokanga'i hono ngaahi faka'ilonga, pea ke sivi hili ha 'aho 'e 5 ho'o fetu'utaki mo e mahaki. Kapau 'oku 'i ai ha fehu'i, 'oku 'i ai 'a e ngaahi naunau tokoni 'a e [Potungāue Mo'uí 'o e Vahe Fonua Hawai'i](#) ki ha ngaahi fehu'i, 'i he 'enau uepisaiti."